Udskriftsdato: 30. oktober 2026 (Gældende)

Offentlighedsportalen

Ikke kritik af delvist afslag på aktindsigt i Rigsadvokatens vejledning om forberedelse og præsentation af teleoplysninger i retten

Ministerium: Folketingets Ombudsmand	Journalnummer: Sag nr. 16/02746

Ikke kritik af delvist afslag på aktindsigt i Rigsadvokatens vejledning om forberedelse og præsentation af teleoplysninger i retten

Svar til journalist A

19-09-2016

Sag nr. 16/02746

Afgørelse om delvist afslag på aktindsigt i Rigsadvokatens vejledning om forberedelse og præsentation af teleoplysninger i retten

Jeg har nu færdigbehandlet sagen.

Efter min gennemgang af vejledningen og de tilhørende bilag, herunder de udeladte oplysninger, er det min opfattelse, at jeg i alt væsentligt ikke kan kritisere Rigsadvokatens og Justitsministeriets vurdering af, at de udeladte oplysninger kunne undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 33, nr. 1.

Jeg foretager mig derfor ikke mere i anledning af Rigsadvokatens og Justitsministeriets delvise afslag på aktindsigt i vejledningen med henvisning til offentlighedslovens § 33, nr. 1.

Jeg har ikke fundet grundlag for at kritisere Justitsministeriets vurdering af, at du ikke fik aktindsigt i de udeladte oplysninger i form af meroffentlighed (offentlighedslovens § 14).

I det følgende kan du læse nærmere om begrundelsen for resultatet af min undersøgelse. Fra side 8 er der en gennemgang af sagens forløb.

Ombudsmandens udtalelse

1. Hvad handler sagen om?

Sagen handler om, hvorvidt du har ret til fuld aktindsigt i Rigsadvokatens "Vejledning om forberedelse og præsentation af teleoplysninger i retten" samt tilhørende bilag.

Den 19. november 2015 gav Rigsadvokaten dig med henvisning til offentlighedslovens § 33, nr. 1, afslag på din anmodning om aktindsigt.

Du klagede til Justitsministeriet over Rigsadvokatens afgørelse, og i en udtalelse af 12. april 2016 til Justitsministeriet anførte Rigsadvokaten, at det efter fornyet gennemgang af sagen nu var Rigsadvokatens opfattelse, at der kunne gives aktindsigt i vejledningen og bilag med en række undtagelser.

Justitsministeriet meddelte dig herefter den 18. maj 2016, at Rigsadvokaten skulle give dig aktindsigt i dele af vejledningen med tilhørende bilag i overensstemmelse med Rigsadvokatens tilkendegivelser herom dels i udtalelsen af 12. april 2016, dels ved drøftelser med Justitsministeriet den 10. og 11. maj 2016. Justitsministeriet overvejede samtidig, om du efter princippet om meroffentlighed i offentlighedslovens § 14 burde have aktindsigt i yderligere oplysninger, men fandt ikke grundlag herfor.

Rigsadvokaten sendte dig herefter den 8. juni 2016 en kopi af vejledningen og bilag med de undtagelser, som fremgik af Justitsministeriets afgørelse af 18. maj 2016.

Du har klaget til mig over Justitsministeriets afgørelse af 18. maj 2016.

Jeg har fra myndighederne modtaget bl.a. vejledningen med tilhørende bilag i en udgave, som der blev givet dig aktindsigt i, og i en udgave uden undtagelse af oplysninger.

2. Offentlighedslovens § 33, nr. 1

2.1. Retsgrundlaget

§ 33, nr. 1, i offentlighedsloven (lov nr. 606 af 12. juni 2013) lyder således:

"§ 33. Retten til aktindsigt kan begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til:

1) Forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lign. og beskyttelse af sigtede, vidner eller andre i sager om strafferetlig eller disciplinær forfølgning. "

I de almindelige bemærkninger til offentlighedsloven (lovforslag nr. L 144 af 7. februar 2013) er der i pkt. 4.1.2.7 anført følgende:

"4.1.2.7. I forhold til den foreslåede bestemmelse i § 33, nr. 1, om, at retten til aktindsigt kan begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til bl.a. forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser, som viderefører § 13, stk. 1, nr. 3, i den gældende offentlighedslov, bemærkes, at sager inden for strafferetsplejen som udgangspunkt vil være undtaget efter forslaget til §

19, der med visse ændringer viderefører § 2, stk. 1, i den gældende offentlighedslov. Der ses hverken i den juridiske litteratur eller i praksis at være taget stilling til anvendelsen af bestemmelsen i § 13, stk. 1, nr. 3, i forhold til oplysninger om efterforskningsteknikker eller lignende interne oplysninger hos politiet eller en anden myndighed, som ikke indgår i en konkret sag inden for strafferetsplejen, men hvor det vil kunne forringe mulighederne for politiet m.v. for at forebygge, efterforske eller forfølge lovovertrædelser, hvis de pågældende oplysninger kom til offentlighedens kundskab. Det forudsættes imidlertid, at sådanne oplysninger efter en konkret vurdering vil kunne undtages fra retten til aktindsigt efter lovforslagets § 33, nr. 1. ”

I de specielle bemærkninger til § 33 (lovforslag nr. L 144 af 7. februar 2013) er der anført bl.a. følgende:

”Efter bestemmelsens nr. 1-4 kan retten til aktindsigt begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til en række nærmere angivne offentlige eller private interesser. Efter nr. 5 kan retten til aktindsigt endvidere begrænses, hvis det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet. Det er – som efter gældende ret – en betingelse for at undtage oplysninger efter bestemmelsen, at der er en nærliggende fare for, at de pågældende interesser vil lide skade.

…

I forhold til nr. 1 bemærkes, at det med denne bestemmelse forudsættes, at der efter en konkret vurdering vil kunne undtages oplysninger om politiets efterforskningsteknikker eller lignende interne oplysninger hos politiet eller en anden myndighed, som ikke indgår i en konkret sag inden for strafferetsplejen, fra retten til aktindsigt med henvisning til, at det ville kunne forringe mulighederne for politiet m.v. for at forebygge, efterforske eller forfølge lovovertrædelser, hvis de pågældende oplysninger kom til offentlighedens kundskab. ”

Generelt om bestemmelserne i offentlighedslovens § 33, nr. 1-5, er bl.a. følgende anført i Mohammad Ahsan, Offentlighedsloven med kommentarer, 2014, side 556 f. :

”2. Konkret skøn og nærliggende fare

Det følger af formuleringen af indledningen til § 33 (’nødvendigt’), at en anmodning om aktindsigt kun kan afslås, hvis retten til at blive gjort bekendt med oplysninger i en sag eller et dokument efter et *konkret skøn* findes at burde vige for de nærmere opregnede væsentlige hensyn til offentlige og private interesser. (…)

…

Herudover følger det af formuleringen ’væsentlige hensyn’, at aktindsigt kun kan afslås i de tilfælde, hvor der er en nærliggende fare for, at de i nr. 1-6 opregnede interesser *’vil lide skade’*, jf. de specielle bemærkninger til § 33 samt pkt. 8.4.1 i Justitsministeriets vejledning til offentlighedsloven og betænkning nr. 1510/2009, side 1010. (…)

…

Der er kun hjemmel til at undtage dokumenter eller oplysninger i dokumenterne i det omfang, de i bestemmelsen angivne hensyn gør en sådan undtagelse påkrævet. (…)"

Specielt om bestemmelsen i § 33, nr. 1, er bl.a. følgende anført i Mohammad Ahsan, a.st., side 562:

3. Generelle retningslinjer om efterforskning af lovovertrædelser

Bestemmelsen i § 19, stk. 1, om sager inden for strafferetsplejen, omfatter ikke de generelle forvaltningsretlige retningslinjer, der af rigspolitichefen og rigsadvokaten administrativt fastsættes for politiets og anklagemyndighedens virksomhed. Da sådanne retningslinjer i et vist omfang kun kan få virkning efter hensigten, hvis de forbliver fortrolige – hvilket f.eks. gælder nærmere retningslinjer om fremgangsmåden ved efterforskning af forskellige typer af forbrydelser mv. samt oplysninger om efterforskningsteknikker eller lignende – vil aktindsigt heri kunne nægtes med hjemmel i § 33, nr. 1, fordi retten til aktindsigt må begrænses for at beskytte væsentlige hensyn til forebyggelse, opklaring og forfølgning af lovovertrædelser, straffuldbyrdelse og lignende. (…). "

Se også Justitsministeriets vejledning om offentlighedsloven, pkt. 8.4.2 (vejledning nr. 9847 af 19. december 2013).

2.2. Rigsadvokatens og Justitsministeriets afgørelser mv.

I en udtalelse af 4. juli 2016 har Rigsadvokaten anført, at de dele af vejledningen med tilhørende bilag, der er blevet undtaget fra aktindsigt, har en sådan karakter, at det for at beskytte væsentlige hensyn til politiets efterforskning og hensynet til forfølgning af forbrydelser er nødvendigt, at indholdet ikke offentliggøres eller kommer til uvedkommendes kendskab.

Rigsadvokaten har begrundet dette med, at en offentliggørelse af vejledningen med tilhørende bilag i yderligere omfang end sket efter Rigsadvokatens opfattelse vil eksponere politiets katalog af muligheder for eksempelvis at lave specialanalyser og for at sammenholde oplysninger.

En sådan eksponering vil give de kriminelle en samlet og detaljeret viden om, hvordan politiet arbejder med teleoplysninger. Dette kan føre til, at personer i de kriminelle miljøer ændrer adfærd som følge af øget opmærksomhed på de digitale/teknologiske spor, der efterlades ved telekommunikation. Konsekvensen vil være, at politiets efterforskning vanskeliggøres, og at kriminelle som følge af politiets vanskeligheder med at indsamle beviser vil kunne undgå at blive straffet for deres forbrydelser.

Rigsadvokaten har videre bemærket, at det forhold, at en tilhører eller en tiltalt i en konkret straffesag har fået viden om f.eks. en parallelanalyse som følge af, at analysen er blevet brugt som bevis i en konkret straffesag, ikke kan føre til, at politiets efterforskningsmetoder og arbejdsredskaber generelt skal fremlægges i form af aktindsigt i de dele af vejledningen, der ikke er meddelt aktindsigt i. Endvidere finder Rigsadvokaten ikke, at det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at politiets efterforskningsmetoder mv. ikke offentliggøres.

I en udtalelse af 12. april 2016 til Justitsministeriet er Rigsadvokaten kommet med bemærkninger til de enkelte dele af de udeladte oplysninger.

Justitsministeriet har i sin afgørelse af 18. maj 2016 anført, at ministeriet ikke havde grundlag for at tilsidesætte Rigsadvokatens vurdering af, at der ikke kunne meddeles aktindsigt i videre omfang (end tilkendegivet af Rigsadvokaten i udtalelser af 12. april 2016 samt 10. og 11. maj 2016), og at Justitsministeriet havde lagt vægt på de samme forhold, som Rigsadvokaten havde henvist til.

2.3. Min vurdering

Det fremgår af forarbejderne til offentlighedslovens § 33, nr. 1, jf. gennemgangen ovenfor i pkt. 2.1, at det med denne bestemmelse er forudsat, at der efter en konkret vurdering vil kunne undtages oplysninger om politiets efterforskningsteknikker eller lignende interne oplysninger hos politiet eller en anden myndighed, som ikke indgår i en konkret sag inden for strafferetsplejen, fra retten til aktindsigt, med henvisning til at det ville kunne forringe mulighederne for politiet mv. for at forebygge, efterforske eller forfølge lovovertrædelser, hvis de pågældende oplysninger kom til offentlighedens kundskab.

Det fremgår også, at det er en betingelse for at undtage oplysninger efter bestemmelsen, at der er en nærliggende fare for, at de pågældende interesser vil lide skade.

Efter min gennemgang af vejledningen og de tilhørende bilag, herunder de udeladte oplysninger, er det min opfattelse, at jeg i alt væsentligt ikke kan kritisere Rigsadvokatens og Justitsministeriets vurdering af, at de udeladte oplysninger kunne undtages fra aktindsigt efter offentlighedslovens § 33, nr. 1.

Jeg har i den forbindelse bl.a. lagt vægt på, at Rigsadvokaten og Justitsministeriet har foretaget en nøje gennemgang af vejledningen med bilag og som forudsat i bestemmelsen i § 33, nr. 1, foretaget en konkret vurdering af, hvilke oplysninger det var nødvendigt at undtage.

Jeg bemærker, at jeg går ud fra, at det ikke er selve vejledningen, som lægges frem i konkrete straffesager, men at enkelte dele af vejledningens indhold kan blive omtalt i sådanne sager.

Jeg foretager mig derfor ikke mere i anledning af Rigsadvokatens og Justitsministeriets delvise afslag på aktindsigt i vejledningen med henvisning til offentlighedslovens § 33, nr. 1.

3. Offentlighedslovens § 14 (meroffentlighed)

Offentlighedslovens § 14 om meroffentlighedsprincippet lyder således:

”**§ 14.** Det skal i forbindelse med behandlingen af en anmodning om aktindsigt overvejes, om der kan gives aktindsigt i dokumenter og oplysninger i videre omfang, end hvad der følger af §§ 23-35. Der kan gives aktindsigt i videre omfang, medmindre det vil være i strid med anden lovgivning, herunder regler om tavshedspligt og regler i lov om behandling af personoplysninger.

…”

Justitsministeriet skrev i afgørelsen af 18. maj 2016, at ministeriet havde overvejet, om du burde meddeles aktindsigt i de udeladte oplysninger efter princippet om meroffentlighed i offentlighedslovens § 14, stk. 1, men ikke fandt grundlag for at tilsidesætte Rigsadvokatens vurdering af dette spørgsmål.

Ministeriet havde herved foretaget en afvejning af hensynene bag undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 1, over for den berettigede interesse, du som journalist måtte antages at have i, at anmodningen om aktindsigt blev imødekommet.

Jeg har ikke fundet grundlag for at kritisere Justitsministeriets vurdering.

Jeg foretager mig herefter ikke mere i sagen.

Jeg har sendt en kopi af dette brev til Rigsadvokaten og Justitsministeriet.

Med venlig hilsen

Jørgen Steen Sørensen

Kopi til:

Rigsadvokaten

Justitsministeriet

Sagsfremstilling

Du anmodede den 21. oktober 2015 Rigsadvokaten om aktindsigt i "den interne vejledning om forberedelse og præsentation af teleoplysninger i retten" samt tilhørende bilag. Du bemærkede, at vejledningen og bilag var omtalt i Justitsministeriets svar på et spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg.

Den 29. oktober 2015 skrev Rigsadvokaten til dig, at man var i gang med at behandle din anmodning, men at materialet omhandlede politiets efterforskningsmetoder, hvorfor der skulle foretages en nøje vurdering af, i hvilket omfang det af væsentlige hensyn til forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser var nødvendigt at begrænse retten til aktindsigt. Du kunne forvente at få et svar inden for 2-3 uger.

Den 19. november 2015 gav Rigsadvokaten dig afslag på din anmodning om aktindsigt og anførte bl.a. følgende som begrundelse:

"Deres anmodning om aktindsigt vedrører en sag uden for strafferetsplejen. Adgangen til aktindsigt i sager uden for strafferetsplejen reguleres af såvel bestemmelserne i forvaltningsloven som offentlighedsloven.

…

Efter offentlighedslovens § 33, nr. 1, kan retten til aktindsigt begrænses, i det omfang det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til bl.a. forebyggelse, efterforskning og forfølgning af lovovertrædelser.

Jeg har til brug for behandlingen af Deres anmodning foretaget høring af Rigspolitiet.

Om baggrunden for min afgørelse skal jeg bemærke, at vejledningen om forberedelse og præsentation af teleoplysninger i retten, som De har anmodet om aktindsigt i, omhandler politiets efterforskningsmetoder. Vejledningen fremstår efter min opfattelse i det hele som en samlet indføring i, hvorledes teleoplysninger anvendes og præsenteres i retten på baggrund af politiets forberedelse, og aktindsigt heri kan derfor både direkte og indirekte afsløre, hvilke efterforskningsmuligheder politiet har på området.

Indholdet af retningslinjerne har således efter min vurdering en sådan karakter, at det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til politiets efterforskning og forfølgning af forbrydelser, at indholdet ikke offentliggøres eller kommer til uvedkommendes kendskab. Retningslinjerne er klassificeret 'Til tjenestebrug'. Denne klassifikationsgrad anvendes om informationer, der ikke må offentliggøres eller komme til uvedkommendes kendskab.

På den baggrund har jeg besluttet ikke at imødekomme Deres anmodning om aktindsigt.

Jeg har overvejet, om der bør meddeles Dem aktindsigt i dele af vejledningen om forberedelse og præsentation af teleoplysninger i retten efter offentlighedslovens § 34. Efter min vurdering ville det resterende indhold i dokumentet ikke have et forståeligt eller sammenhængende meningsindhold. Jeg har på den baggrund ikke fundet grundlag for at meddele aktindsigt i dele af det pågældende dokument.

Jeg har desuden overvejet, om det undtagne dokument bør udleveres til Dem efter princippet om meroffentlighed i offentlighedslovens § 14, stk. 1. Jeg har i den forbindelse foretaget en afvejning af på den ene side de hensyn, der ligger til grund for bestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 1, og på den anden side den berettigede interesse, De må antages at have i, at anmodningen om aktindsigt imødekommes. Jeg har på den baggrund ikke fundet grundlag for at udlevere det pågældende dokument. "

Du klagede den 22. november 2015 til Justitsministeriet over Rigsadvokatens afgørelse af 19. november 2015.

Du anførte, at anklagemyndigheden og politiets teleeksperter i retsmøder jævnligt fortæller om brugen af masteoplysninger i efterforskningen, at der er tale om et dokument, der danner grundlag for retsforfølg-

ningen af borgere, som er mistænkt for lovovertrædelser, og at det dermed er vigtigt for retssikkerheden, at borgerne ved, hvilke præmisser det foregår på.

Justitsministeriet orienterede dig den 14. december 2015 om, at ministeriet i overensstemmelse med offentlighedslovens § 37, stk. 2, havde videresendt din klage til Rigsadvokaten til videre foranstaltning.

Den 17. december 2015 skrev Rigsadvokaten til Justitsministeriet, at Rigsadvokaten henholdt sig til det, der var anført i afgørelsen af 19. november 2015.

Den 9. februar 2016 anmodede Justitsministeriet Rigsadvokaten om en uddybende forklaring på afslaget på aktindsigt.

Rigsadvokaten skrev herefter den 12. april 2016 bl.a. følgende til Justitsministeriet:

"Efter en fornyet gennemgang af sagen, herunder en fornyet høring af NEC, er det Rigsadvokatens opfattelse, at der kan gives aktindsigt i vejledningen inkl. bilag med følgende undtagelser:

– Vejledningens hovedafsnit 1 'Indledning', bortset fra 3. afsnit, 2. punktum, hvor der kun bør gives aktindsigt i følgende passus 'Afsnit 3 indeholder en beskrivelse af nogle af de'.
– Vejledningens hovedafsnit 1 'Indledning', bortset fra 3. afsnit, 3. punktum, hvor der kun bør gives aktindsigt i følgende passus 'Afsnit 4 indeholder en opregning af'
– Vejledningens hovedafsnit 3 'Specielle analyser og materiale' – bilag 3, 4, 5, 6 og 6a
– Vejledningens hovedafsnit 4 'Særlige analyser til brug for særligt komplicerede sager'
– Vejledningens hovedafsnit 5 'Præsentation af teleoplysninger i retten', bortset fra afsnit 5
– Vejledningens hovedafsnit 6 'Ressourcer', bortset fra afsnit 3 og 4
– Oplysninger om de tiltaltes fulde navne og cpr-numre i bilag 7 og 8
– Bilag 10 'Begreber og udtryk omkring mobiltelefoni – Til brug for politi og anklagemyndigheden', følgende afsnit:
– side 4 'Efterforskning'
– side 6-7 'Efterforskning'
– side 8-9 'Efterforskning'
– side 9-10 'Efterforskning'
– side 12-13 'Efterforskning'
– side 17 midtfor 'Efterforskning'

De ovenfor nævnte punkter omhandler politiets efterforskningsmetoder, og aktindsigt heri både direkte og indirekte kan efter Rigsadvokatens opfattelse afsløre, hvilke efterforskningsmuligheder politiet har på området.

For så vidt angår de oplysninger, der efter Rigsadvokatens opfattelse skal være undtaget fra aktindsigt i vejledningens hovedafsnit 1, 5 og 6 bemærkes, at oplysningerne vil eksponere politiets mulighed for at lave specialanalyser, herunder de analyser, der er beskrevet i vejledningens afsnit 3 og 4, jf. nedenfor, og dermed øge viden herom hos personer i de kriminelle miljøer.

De analyser, som er beskrevet i vejledningens afsnit 3 og 4, udarbejdes til brug for konkrete straffesager og gør det blandt andet muligt at sammenstille data og derved skabe overblik og sammenhæng mellem de

enkelte oplysninger, der indgår i politiets efterforskning. Hvis oplysninger om disse efterforskningsværktøjer offentliggøres, får personer i kriminelle miljøer mulighed for at tilegne sig detaljeret viden om den måde, hvorpå politiet arbejder med teleoplysninger i efterforskningen og kan herved indrette deres adfærd på en sådan måde, at politiets efterforskning vanskeliggøres.

Oplysninger om de enkelte analyser kan således være med til at skabe en øget bevidsthed hos de kriminelle om de enkelte digitale/teknologiske spor, som man efterlader, og således medføre, at personer i kriminelle miljøer ændrer adfærd. [resten af teksten i dette afsnit er overstreget i den udgave af Rigsadvokatens brev af 12. april 2016, som du har modtaget; min bemærkning].

For så vidt angår bilag 10 'Begreber og udtryk omkring mobiltelefoni – Til brug for politi og anklagemyndigheden' bemærkes, at bilag 11 er en delvis offentlig tilgængelig udgave heraf. Forskellen mellem den offentligt tilgængelige og den interne udgave er, at der i den interne udgave efter flere af emnerne findes et afsnit benævnt 'Efterforskning'.

Det er Rigsadvokatens opfattelse, at afsnittene 'Efterforskning' på siderne 4, 6-7, 8-9, 9-10, 12-13 og 17 midtfor, indeholder detaljerede beskrivelser af, hvordan politiet kan bruge de oplysninger, der findes i telefoner mv. på forskellig vis og herunder, hvordan oplysningerne kan sammenholdes med andre typer af oplysninger. Disse beskrivelser kan således direkte og indirekte afsløre, hvilke efterforskningsmuligheder politiet har på området. Det er oplysninger, som ikke er almindeligt kendte, og som personer i kriminelle miljøer derfor ikke kan antages at være særligt opmærksomme på. I lighed med det ovenfor anførte vil viden/øget bevidsthed hos kriminelle om politiets muligheder for at arbejde med oplysninger i og om f.eks. telefonen og telefonnummeret i efterforskningen kunne bevirke, at de kriminelle indretter deres adfærd på en sådan måde, at politiets efterforskning vanskeliggøres. [resten af teksten i dette afsnit er overstreget i den udgave af Rigsadvokatens brev af 12. april 2016, som du har modtaget; min bemærkning].

Det er på den baggrund samlet set min vurdering, at vejledningens afsnit 3 og 4 og de ovennævnte afsnit i bilag 10 har en sådan karakter, at det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til politiets efterforskning og forfølgning af forbrydelser, at indholdet ikke offentliggøres eller kommer til uvedkommendes kendskab, jf. offentlighedslovens § 33, nr. 1.

Vejledningens bilag 7 og 8 er vedlagt i en ny anonymiseret udgave. "

Den 20. april 2016 sendte Justitsministeriet dig en kopi af Rigsadvokatens udtalelse af 12. april 2016 med henblik på dine eventuelle bemærkninger til udtalelsen. Ministeriet bemærkede, at ministeriet havde undtaget nogle oplysninger i udtalelsen efter forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 4, jf. § 15 b, nr. 1, jf. også mine bemærkninger i citatet fra udtalelsen ovenfor.

Du anførte herefter i e-mail af 26. april 2016 bl.a. følgende til Justitsministeriet:

"Grundlæggende mener jeg, at vejledningen i sin fulde længde bør udleveres. Det skyldes flere forhold:

a) Masteoplysninger fremlægges hver eneste dag i åbne retsmøder. Her kan både mistænkte, tilhørere og journalister høre, hvordan politiet bruger masteoplysningerne til efterforskning samt hvordan anklageren fremlægger dem i retten.

Hertil kommer, at de tekniske muligheder ved adskillige lejligheder er blevet omtalt i den brede offentlighed, fx i Line Holms bog 'Kuppet' om røveriet mod Dansk Værdihåndtering samt i (…) artikler i Information sidste efterår, hvor både politifolk, anklagere, forsvarere og teleingeniører udtaler sig detaljeret om funktionaliteten.

Der er således ikke grund til at antage, at disse oplysninger ikke allerede er offentligheden bekendt eller nemt kan fremskaffes, hvis nogen ønsker det.

b) Det er et retssikkerhedsmæssigt grundprincip, at en tiltalt skal kunne forberede sit forsvar på et oplyst grundlag. Derfor er det i høj grad i offentlighedens interesse, at vejledningen udleveres. Der er således et tungtvejende hensyn at tage til princippet om en åben og fair rettergang, som i dette tilfælde opvejer hensynet til hemmeligholdelse af politiets efterforskningsteknikker.

Jeg mener således ikke, at hensynet til hemmeligholdelse kan opveje offentlighedslovens hovedregel om offentlighed, og jeg mener derfor, at Rigsadvokaten skal pålægges at give fuld aktindsigt i vejledningen. "

Ifølge et telefonnotat af 11. maj 2016 fra Justitsministeriet var der den 10. og 11. maj 2016 telefonsamtaler mellem ansatte i Justitsministeriet og hos Rigsadvokaten. I den forbindelse blev det fra Rigsadvokatens side anført, at der i forhold til vejledningens hovedafsnit 1, 5 og 6 kunne gives aktindsigt i:

– Vejledningens hovedafsnit 1 "Indledning".
– Vejledningens hovedafsnit 5 "Præsentation af teleoplysninger i retten", bortset fra afsnit 5.
– Vejledningens hovedafsnit 6 "Ressourcer", bortset fra afsnit 3 og 4.

Justitsministeriet meddelte dig herefter den 18. maj 2016, at Rigsadvokaten skulle give dig aktindsigt i dele af vejledningen med tilhørende bilag i overensstemmelse med Rigsadvokatens tilkendegivelser herom i Rigsadvokatens udtalelser af 12. april 2016 samt 10. og 11. maj 2016.

Som begrundelse anførte ministeriet bl.a. følgende:

"8. Den 10. og 11. maj 2016 præciserede Rigsadvokaten telefonisk over for Justitsministeriet, at det er Rigsadvokatens opfattelse, at der i forhold til vejledningens hovedafsnit 1, 5 og 6, kan gives aktindsigt i:

– Vejledningens hovedafsnit 1 'Indledning'.
– Vejledningens hovedafsnit 5 'Præsentation af teleoplysninger i retten', bortset fra afsnit 5.
– Vejledningens hovedafsnit 6 'Ressourcer', bortset fra afsnit 3 og 4.

Rigsadvokatens udtalelse indeholder ikke nye oplysninger eller vurderinger, der er til ugunst for dig, hvorfor Justitsministeriet ikke har foretaget partshøring over udtalelsen, jf. forvaltningslovens § 19, stk. 1.

9. Justitsministeriet finder efter en gennemgang af sagen, at Rigsadvokaten bør meddele dig aktindsigt i vejledningen i overensstemmelse med Rigsadvokatens tilkendegivelser herom i Rigsadvokatens supplerende udtalelser af 12. april 2016 og 10. og 11. maj 2016.

Justitsministeriet har således ikke grundlag for at tilsidesætte Rigsadvokatens vurdering af, at der ikke kan meddeles aktindsigt i videre omfang. Justitsministeriet har herved lagt vægt på de samme forhold, som Rigsadvokaten har henvist til i afgørelsen af 19. november 2015 og i udtalelsen af 12. april 2016.

Justitsministeriet finder ikke, at det, som du har anført til støtte for klagen, kan føre til en anden vurdering.

Justitsministeriet har overvejet, om du burde meddeles aktindsigt i oplysningerne efter princippet om meroffentlighed efter offentlighedslovens § 14, stk. 1, men har heller ikke fundet grundlag for at tilsidesætte Rigsadvokatens vurdering af dette spørgsmål. Ministeriet har herved foretaget en afvejning af hensynene bag undtagelsesbestemmelsen i offentlighedslovens § 33, nr. 1, over for den berettigede interesse, du som journalist må antages at have i, at anmodningen om aktindsigt imødekommes.

Justitsministeriet har dags dato anmodet Rigsadvokaten om at meddele dig aktindsigt i vejledningen i overensstemmelse med Rigsadvokatens tilkendegivelser herom i Rigsadvokatens supplerende udtalelser af 12. april og 10. og 11. maj 2016. ”

Rigsadvokaten sendte dig herefter den 8. juni 2016 en kopi af vejledning om præsentation af teleoplysninger i retten og tilhørende bilag med de undtagelser, som fremgik af Justitsministeriets afgørelse af 18. maj 2016.

Du klagede den 14. juni 2016 til mig over Justitsministeriets afgørelse af 18. maj 2016. Du anførte bl.a., at masteoplysninger hver eneste dag præsenteres i offentlige retsmøder samt i sagsakter, som de tiltalte har adgang til hos deres forsvarsadvokater, og at der er tale om et retssikkerhedsmæssigt spørgsmål om, hvorvidt politiets arbejdsmetoder og anklagemyndighedens bevisførelse kan hemmeligholdes.

Jeg bad den 20. juni 2016 Justitsministeriet og Rigsadvokaten om en udtalelse i sagen.

I en udtalelse af 4. juli 2016 har Rigsadvokaten anført bl.a. følgende:

”Det er Rigsadvokatens opfattelse, at de dele af vejledningen, der er blevet undtaget fra aktindsigt, har en sådan karakter, at det for at beskytte væsentlige hensyn til politiets efterforskning og hensynet til forfølgning af forbrydelser er nødvendigt, at indholdet ikke offentliggøres eller kommer til uvedkommendes kendskab.

En offentliggørelse af Rigsadvokatens vejledning i yderligere omfang end meddelt vil efter Rigsadvokatens opfattelse eksponere politiets katalog af muligheder for eksempelvis at lave specialanalyser og for at sammenholde oplysninger. En sådan eksponering vil give de kriminelle en samlet og detaljeret viden om, hvordan politiet arbejder med teleoplysninger. Dette kan føre til, at personer i de kriminelle miljøer ændrer adfærd som følge af en øget opmærksomhed på de digitale/teknologiske spor, der efterlades ved telekommunikation. Konsekvensen heraf vil være, at politiets efterforskning vanskeliggøres, og at kriminelle som følge af politiets vanskeligheder med at indsamle beviser vil kunne undgå at blive straffet for deres forbrydelser.

A har i sin klage til Ombudsmanden bl.a. anført, at Rigsadvokatens begrundelse for at udelade dele af vejledningen fra aktindsigt ikke er tilstrækkelig. Det er anført, at masteoplysninger hver dag præsenteres

i offentlige retsmøder, og at de tiltalte hos deres forsvarsadvokater har adgang til at gøre sig bekendt med sagens akter. A har endvidere i sin klage anført, at det er et retssikkerhedsmæssigt spørgsmål, hvorvidt politiets arbejdsmetoder og anklagemyndighedens bevisførelse kan hemmeligholdes.

Rigsadvokaten skal hertil bemærke, at det forhold, at en tilhører eller en tiltalt i en konkret straffesag har fået viden om f.eks. en parallelanalyse som følge af, at analysen er blevet brugt som bevis i en konkret straffesag, ikke kan føre til, at politiets efterforskningsmetoder og arbejdsredskaber generelt skal fremlægges i form af aktindsigt i de dele af vejledningen, der ikke er omfattet af Justitsministeriets afgørelse af 18. maj 2016. Endvidere finder Rigsadvokaten ikke, at det er retssikkerhedsmæssigt betænkeligt, at politiets efterforskningsmetoder mv. ikke offentliggøres.

Jeg kan i øvrigt henvise til min afgørelse af 19. november 2015 samt mit brev til Justitsministeriet af 21. april 2016 [mener 12. april 2016; min bemærkning]. ”

Den 8. juli 2016 skrev Justitsministeriet til mig, at ministeriet kunne henholde sig til ministeriets afgørelse af 18. maj 2016 med den anførte begrundelse.

Jeg sendte dig den 11. juli 2016 en kopi af Rigsadvokatens brev af 4. juli 2016 og Justitsministeriets brev af 8. juli 2016 med henblik på dine eventuelle bemærkninger til brevene.

Den 15. august 2016 skrev du til mig, at du ikke havde bemærkninger til Rigsadvokatens og Justitsministeriets breve.